

PAWILON POLSKI W WENECJI

Tryptyk

kurator: Przemysław Strożek

artysta: Marcin Dudek

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 60. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2024 r.

Projekt Wystawy
w Pawilonie Polskim na 60. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2024 roku

Tryptyk

Kiedy artysta miał zaledwie 10 lat i mieszkał w blokowisku na osiedlu Podgórze w Krakowie, zmiany polityczne 1989 roku doprowadziły do upadku rządów komunistycznych w Polsce. W kraju, borykającym się z poważnymi deficytami, gwałtownie rosnącą inflacją i upadającym przemysłem, nastąpiła era bezwzględności kapitalizmu. Wielu osobom brakowało żywności. Pieniądze były trudno dostępne. Tkanka społeczna była postrzępiona i pozbawiona obywatelskich inicjatyw. Dzieci z blokowisk pozostawione zostały same sobie, podatne na nowe wpływy. Dla artysty, podobnie jak dla wielu młodych ludzi dorastających w tych ponurych ekonomicznych okolicznościach, konflikt z władzą i instytucjami wydawał się nieunikniony. Jego rodzeństwo i przyjaciele z dzieciństwa funkcjonowali poza zasadami, zawiedzeni obietnicami nowego systemu. W procesie gwałtownej transformacji kraju zdawało się nie być miejsca na ich przyszłość. Jeszcze jako nastolatek artysta uczestniczył aktywnie, wraz ze swoim starszym bratem, w strukturach radykalnej grupy kibiców piłkarskich. Siali oni wówczas spustoszenie na lokalnych stadionach w Krakowie i na meczach wyjazdowych. Czerpali przyjemność z przemocy, ryzyka, buntu i rosnącego poziomu adrenaliny. Z czasem wielu członków tej grupy trafiło z osiedla do więzienia, kiedy drobne przestępstwa przerodziły się w przedsiębiorcze przedsięwzięcia przestępcze. Artysta znalazł alternatywną ścieżkę, tworząc swe prace w sypialni dzielonej z bratem, a następnie uciekając z Krakowa, by rozpocząć studia w Akademii Sztuk Pięknych w Salzburgu. Sztuka jako metoda na życie, w połączeniu ze strategiami przetrwania z młodości, stała się narzędziem transformacji. Przetwarzając swoją przeszłość, artysta powrócił w swych praktykach do właściwości autentycznej kultury kibicowskiej w Polsce. Zaczął badać zjawiska społeczne, których doświadczył, kładąc nacisk na takie tematy, jak pamięć i psychologia tłumu.

Jego propozycja dla Pawilonu Polskiego na 60. edycję Biennale w Wenecji oddaje hołd kibicowskiej kulturze i społeczności, w której dorastał. Przedstawia jednocześnie trudności, z jakimi zmierzyć się musiało pierwsze pokolenie nastolatków w postkomunistycznej Polsce. Propozycją tą jest monumentalny tryptyk zbudowany z technik mieszanych. Praca ta przywołuje wspomnienia i bazuje na osobistych archiwach, prasowych i telewizyjnych, a także znalezionych przedmiotach: od szalików i kurtek po zardzewiały metal i stal nierdzewną. Obejmuje malarstwo, kolaż, rzeźbę i nowe media. Prezentuje tym samym różnorodną gamę środków wyrazu, które artysta płynnie włącza do swoich praktyk. Tryptyk złożony będzie z 32 boksów (każdy o wymiarach 1 m na 1 m). Każdy z nich wykonany zostanie w prowizorycznym atelier w piwnicy, znajdującej się w bloku, w którym dorastał. Jest to przestrzeń, którą jego ojciec przekształcił niegdyś w warsztat szewski, a po jego śmierci młody artysta zbudował w niej siłownię, goszcząc przyjaciół z grup kibicowskich. Jego brat, który nadal mieszka w Krakowie, pomoże w produkcji tryptyku, wzbogacając dzieło swoją obecnością, jako świadek tamtego czasu. Stworzenie dzieła w warsztacie ich ojca uruchomi wspomnienia i historie z tej podziemnej przestrzeni. Pojedyncze boksy przetransportowane zostaną z piwnicy betonowego bloku w Krakowie do prestiżowego miejsca Biennale w Wenecji. Tam zostaną zmontowane w kształt tryptyku do pełnej skali 4 metrów wysokości i 8 metrów szerokości.

Praca zostanie ustawiona w polskim pawilonie po lewej stronie półokrągłych drzwi wejściowych, których kształt przypomina średniowieczny tryptyk. Na wernisażu artysta otworzy skrzydła zamkniętego Tryptyku podczas jednoosobowego performansu. Wykorzysta do tego powszechne na stadionach piłkarskich race, które aktywują, inicjują, energetyzują i chrzczą daną przestrzeń. Zanim dzieło zostanie otwarte, a jego zawartość w pełni ujawniona, dymiąca się flara stanie się pędzlem, rysując ślad linii na tryptyku i sąsiadujących ścianach. Będzie to ważny gest jednoczący tryptyk z kulturą stadionową i przestrzenią wystawienniczą.

Oprócz tryptyku i performansu, projekt obejmuje również 32-stronicową publikację: wyprodukowany przez artystę fanzin, ujęty w atmosferze lat 90., podkreślający ówczesny sposób kibicowskiej komunikacji. Zostanie rozpowszechniony w tysiącach egzemplarzy. Każda strona będzie powiązana z jednym z 32 boksów, odnosząc się do zawartych w nich historii.

Uzasadnienie tematu projektu

Podczas ostatnich edycji Biennale w Wenecji coraz więcej miejsca poświęca się artystom wywodzącym się z środowisk, które w przeszłości były niedostatecznie reprezentowane. Należą do nich aktywiści, rdzenni artyści i inne osoby ze społeczności, których głos nie mógł dotąd w żaden sposób wybrzmieć. Artysta reprezentuje grupę ludzi, która rzadko jest przedstawiana w pozytywnym świetle: nieuprzywilejowana młodzież dorastająca w czasach gwałtownych zmian. To społeczność grupy kibicowskiej, która wytworzyła własną subkulturę jako formę przetrwania. Prace artysty łączą w sobie obraz tzw. „społecznej abstrakcji”, jak również silnej, konceptualnej figuracji. Jest to podejście emocjonalne, oparte na badaniach i autentycznych przeżyciach, pełne technicznego wyrafinowania i pracowitości, intuicyjnych procesów. Podczas biennale byłby pierwszym artystą wywodzącym się z środowiska grup kibicowskich, który podejmuje skomplikowane problemy tej społeczności. W ostatnich latach zyskał on już międzynarodowe uznanie. Wystawiał indywidualnie, jak również na wystawach zbiorowych w muzeach i instytucjach sztuki współczesnej na całym świecie. W 2023 roku odbyła się jego indywidualna wystawa w Kunsthal w Antwerpii oraz w IKOB Museum of Contemporary Art, w tym samym czasie otwarte zostały ekspozycje w galeriach w Londynie i Singapurze. Jego prace były również prezentowane w Polsce, Rumunii, Portugalii i Hiszpanii, a także w jednej z najbardziej renomowanych kolekcji prywatnych w Stanach Zjednoczonych. Niedawno ukazała się monografia poświęcona jego twórczości (224 strony), a ostatnie wystawy zostały wyróżnione na łamach najbardziej wpływowych na świecie czasopism sztuki współczesnej, w tym „Artforum”, „Frieze”, „Mousse Magazine”, a także w mediach głównego nurtu, w tym Time Out London i BBC.

Proponowana wystawa, performans i publikacja będą oferować widowni bogatą i złożoną narrację, która dotyczy ważnych współcześnie kwestii, takich jak psychologia tłumu, trauma, nierówności społeczne i ekonomiczne. Możliwość zorganizowania wystawy w tak prestiżowym miejscu, jak Pawilon Polski na Biennale w Wenecji pojawia się w momencie, gdy kariera artysty pręźnie się rozwija. Wystawa ta zaprezentuje autentyczny obraz marginalizowanej grupy społecznej, z której artysta się wywodzi.

**Curatorial Project
for the Polish Pavilion Exhibition
at the 60th International Art Exhibition in Venice, 2024**

Triptych

The artist was just 10 years old and living in a housing block in Krakow's Podgórze district when the political changes of 1989 paved the way to the end of communist rule in Poland. The country's freefall into capitalism followed, as Poland reeled from severe shortages, skyrocketing inflation, and suddenly-defunct industry. For many, food was scarce. Money, more than hard to come by. A frayed social fabric, lacking civic associations, left children vulnerable to new allegiances. For the artist, like many youths born into bleak economic circumstances, conflict with authority and institution seemed inevitable, and his siblings and childhood friends navigated outside of the rules, regulations, and failed promises of the broader civic system. Their futures felt lost in the nation's transition. As a teenager, together with his older brother, he became a member of a group of radical football supporters (hooligans) who created havoc inside and out of the Krakow local stadiums. Admiration was expressed for those who took pleasure in risk, revolt, and rising adrenaline levels. Over time, many from this group moved from the council estate into the prison block, as petty crimes escalated into enterprising criminal endeavors. The artist found an alternative path, creating artwork in the confines of the bedroom he shared with his brother, then later fleeing Krakow to ignite his studies at the Arts Academy in Salzburg. Art as a method for living, coupled with the DIY survivalist strategies of his youth, became tools for transformation. As he processes his past, the artist revisits the forms of authentic hooligan culture in Poland, and investigates social phenomena which he has experienced, allowing him to reflect on broader themes such as memory and crowd psychology.

His proposal for the Polish Pavilion at the 60th edition of the Venice Biennale pays homage to the culture and community that he grew up in, while discussing the difficulties that marked the first generation of teenagers in Post-Communist Poland. This proposal includes a monumental mixed-media triptych, which pulls on memory, personal archives, found objects, newspaper and television clips, and a range of materials from soft textile scarves and jackets to rusted metal and stainless steel. Composed of 32 boxes (each 1m by 1m) that will be stitched together in Venice to create the large-scale triptych, the work includes painting, collage, sculpture and new media, presenting the range of languages which the artist incorporates seamlessly into his practice. Each of the 32 boxes will be made in a makeshift atelier in the basement of the council estate where the artist grew up; a space that his father had turned into a shoe repair shop, and which, after his passing, a young artist converted into a DIY gym where he welcomed friends from his hooligan group. His brother, who still lives in Krakow, will assist in the production of the triptych, enriching the work by his presence, as a witness of the time to which the artist is returning. Creating the piece in their father's workshop will activate the fuel of memories and the history of this subterranean space. Once completed, it will be transported from the basement of the concrete apartment block in Krakow to the prestigious venue of the Venice Biennale. There, it will be assembled to its full scale of 4 meters high and 8 meters wide.

In the pavilion, the work will be installed, closed, on the left side of the semi-circular door entrance, whose shape recalls that of a medieval triptych. During the opening event, the artist will unfold the wings of his triptych in a one-man performance. In his artistic practice he uses flares which are common in football stadiums, to activate, initiate, energize, and baptize the space. The flare becomes a brush, lines are drawn over the work and across the walls before the piece is opened and its contents fully revealed. This will be an important gesture to unify the triptych with stadium culture and the exhibition space.

In addition to the mixed-media triptych and performance, the proposal also includes a 32-page DIY publication: a fanzine reminiscent of the 90s, a manner of communication which the artist has been employing for the past decade. It will be produced and disseminated in thousands of copies. Each page will be linked to one of the 32 boxes, referring to the stories they contain.

Justification of the Project's Theme

During recent editions of the Venice Biennale there has been an increasing amount of space allocated to artists from backgrounds that have been historically underrepresented. These include activists, indigenous artists, and others from communities that are not often found in a position where they might be heard. The artist represents a group of people who are rarely portrayed in a positive light: underprivileged youth growing up in a time of immense change and finding themselves with few opportunities to benefit from it; groups of so-called hooligans who created their own subcultures as forms of survival. His work boasts a unique brand of social abstraction alongside potent figuration that marries concept and material. It is a powerful and vulnerable, research-based and experience driven approach, full of technical sophistication and laborious, intuitive processes. He would be the first artist to come from such a community and speak about it. He is already the first artist to speak about these complicated issues and become internationally acclaimed. In the past few years, his work has been the subject of exhibitions at museums and contemporary art institutions around the world, while also included in group exhibitions at extremely notable venues. In 2023, he has solo exhibitions at the Kunsthall in Antwerp, Belgium and the IKOB Museum of Contemporary Art, as well as gallery shows in London and Singapore. His work is also included in institutional exhibitions in Poland, Romania, Portugal, and Spain, while presented in one of the most reputable private collections in the United States. Additionally, a 224-page monograph dedicated to his work has just been published and recent exhibitions have been highlighted in globally influential contemporary art magazines including *Artforum*, *Frieze*, *Mousse Magazine*, along with mainstream media such as Time Out London and the BBC.

The proposed exhibition, performance, and publication conducted by the artist will have meaningful resonance, offering audiences a rich and complex reading that deals with important contemporary issues such as crowd psychology, trauma, community, and economic disparity. This honor and opportunity of exhibiting in the Polish Pavilion of the Venice Biennale, comes at a moment when artists' career is beginning to truly flourish. The exhibition at the biennial will present an authentic image of the marginalized social group from which he originated.